

29. Kotitalouslautakunta

V:n 1953 merkkitapauksia olivat Koskelantie 27:ssä olevan Käpylän opetushuoneiston valmistuminen ja juhlalliset avajaiset 18. 2. sekä Herttoniemessä Susitie 2—6:ssa sijaitsevan pesulan joutuminen lautakunnan käyttöön 1. 4. alkaen. Molemmat antoivat mahdollisuuden enentää ja laajentaa sitä työtä, jota tekemään kotitalouslautakunta on perustettu.

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat kansanedustaja E. H. Nurminen puheenjohtajana, tarkastaja T. J. Alanko varapuheenjohtajana, talousopettaja A. M. Häggman, rouvat I. O. Hietanen, S. E. Lehtivuori, H. Liuhta, talousopettaja M. Schauman, rehtori K. M. Sihvonen ja filosofian maisteri A. M. J. Tamminen jäseninä. Kaupunginhallitusta edusti rouva L. S. Lehto. Vuoden kuluessa pidettiin 12 kokousta. Sihteerinä toimi käsityönopettaja I. Grotenfelt. Lähetettyjen kirjelmien luku oli 404, saapuneiden 319 ja laskuja hyväksyttiin 848.

Lautakunnan toimihenkilöt. Opettajista toimivat käsityönopettaja I. Grotenfelt ja talousopettaja T. M. Lehmuskallio sekä käsityönneuvoja H. R. Sarpaniemi kotitalouskerholassa Mäkelänkatu 45:ssä, talousopettaja L. M. Koivisto ja käsityönopettaja K. Jokinen Helsinginkatu 26:ssa, käsityönneuvoja A. Kautonen ja talousopettajat K. Vöry ja D. M. J. Schönholtz, joka hoiti ruotsinkielisen talousopetuksen muuallakin, Fredrikinkatu 16:ssa ja talousopettaja L. M. Virki sekä käsityönopettaja A. Tupamäki Koskelantie 27:ssä sijaitsevilla opetuspaikoissa. Esikaupunkialueella toimivat talousopettaja K. A. Palmujoki, kotitalousneuvojat A. M. Eloranta ja M. J. Möttönen, käsityönopettaja M. Yrjölä ja käsityönneuvoja H. M. Huolman. Kodinhoidonopettaja A. E. Ojalalle kuului molempien pesuloiden, Mäkelänkatu 86—96:n ja Susitie 2—6:n valvonta sekä erilaisten kodinhoidollisten kurssien ja esitysten järjestäminen koko kaupunkialueella. Apuopettajina olivat rouvat R. Hangasjärvi ja L. Lehtonen, talousopettaja A. Karhimaa ja neiti M. Paksuniemi. Lisäksi otettiin tarpeen mukaan tuntiopettajia ja esitelmöitsijöitä. Opetus- ja perhepesuloissa työskentelivät pesulanhoitajat neidit A. Aaltonen ja H. Suominen sekä mankelinhoitaja rouva L. Lehto kuukausipalkalla, ollen heidän lisäksi tuntipalkkaisia apulaisia. Siivoojina ja vahtimestareina eri opetushuoneistoissa toimivat rouvat T. Hausalo, S. Järvelä ja M. Rinne sekä S. Salminen.

Toiminta. Lautakunnan opetustoiminta tapahtui seuraavissa paikoissa: kotitalouskerholassa Mäkelänkatu 45:ssä, jossa sijaitsi myös kanslia; opetuskeittiöissä Helsinginkatu 26:ssa, Fredrikinkatu 16:ssa ja Koskelantie 27:ssä sekä pesuloissa Mäkelänkatu 86—96:ssa ja Susitie 2—6:ssa. Suomenkielisen työväenopiston johtokunnan luvalla sai lautakunta käyttää opiston käsityösalia ja tarpeen vaatiessa juhlasalia. Esikaupunkialueella annettiin erilaista opetusta ja neuvontaa Haagassa, Lauttasaaressa, Malmilla, Maunulassa, Munkkiniemessä, Oulunkylässä, Pakilassa, Pitäjänmäellä, Puistolassa, Pukinmäellä, Tapanilassa ja Vartiokylässä. Opetuspaikkoina olivat kansakoulut, äitiys- ja lastenneuvolat, Maunulassa lisäksi nuorisotoimiston kerho huone. Lautakunnan ruotsinkieliset ruoanlaittokurssit ja havaintoesitykset pidettiin opetuskeittiöissä Fredrikinkatu 16:ssa ja Koskelantie 27:ssä, Lauttasaaren, Malmin ja Munkkiniemen kansakouluissa, ruotsinkielinen käsityönneuvonta käsityösalissa Koskelantie 27:ssä.

Kaupunginhallituksen suostumuksella pitivät Väestöliiton Vallilan naistenkerho ja Sotaleskien Huollon Helsingin alaosasto kerhoiltojaan kotitalouskerholassa. Useat siirtolapuutarhayhdistykset kokoontuivat jälleen lautakunnan huoneistoissa. Kerhohuone Mäkelänkatu 45:ssä oli koko vuoden nuorisotoimiston Mäkelän kerhokeskuksen hallussa. Suomenkielisille kansakouluille luovutettiin neljänä päivänä viikossa Mäkelänkatu 45:n keittiö, kevätlukukaudella myös käsityösali, Helsinginkatu 26:n keittiö ja Fredrikinkatu 16:n keittiö sekä käsityösali.

Kaupunginhallituksen luvalla 2. 4. liittyi kotitalouslautakunta jäseneksi Kunnallisten Kotitalouslautakuntien Keskus -nimiseen yhdistykseen. Lahden kaupungin kotitalouslautakunta järjesti 8—9. 8. luento- ja neuvottelupäivät, joille osallistui sekä lautakunnan jäseniä että opettajia. Matkaa varten myönsi kaupunginhallitus avustusta.

	Mäkelänk.		Helsingink.		Fredrikink.		Koskelantie		Muut toimip.		Yhteensä	
	Kurss.	Opp.	Kurss.	Opp.	Kurss.	Opp.	Kurss.	Opp.	Kurss.	Opp.	Kurss.	Opp.
Kurssitoiminta:												
<i>Ruanlaiton- ja kodinhoidonopetus</i>												
Ruoanlaittokurssit	3	25	10	112	19	176	14	147	25	197	71	657
Jatko- ja erikoiskurssit	4	27	2	18	2	18	3	24	8	61	19	148
Leipomakurssit	9	55	5	39	3	25	13	108	10	74	40	301
Säilöntä-, kasvisruokakurssit	—	—	—	—	2	16	—	—	9	66	11	82
Jouluruokakurssit	—	—	3	35	1	10	—	—	1	6	5	51
Kurssit koulutetuille	3	32	1	10	1	10	—	—	—	—	5	52
Luentokurssit	—	—	—	—	1	74	1	195	4	298	6	567
Säilöntäneuv. puutarhaneuv.	—	7	—	—	—	8	—	50	—	9	—	74
Havaintoesitykset	12	215	9	391	13	286	16	170	47	499	97	1 561
<i>Käsityönopetus</i>												
Käsityönneuvonta	13	268	8	158	8	167	9	239	28	467	66	1 299
Pukuompelukurssit	4	112	2	31	—	—	10	145	3	30	19	318
Erikoiskurssit	1	11	2	14	—	—	—	—	—	—	3	25
Hattukurssit	—	—	7	66	9	91	6	48	—	—	22	205
Peitekurssit	3	12	—	—	2	9	—	—	4	34	9	55
<i>Kerhotoiminta</i>												
Kerhoilat, retket	27	62	34	88	—	—	26	43	—	—	87	193
Juhlat	3	350	3	350	—	—	3	285	—	—	9	985
Koti-illat	1	100	2	310	1	90	2	300	—	—	6	800
Yhteensä	83	1 276	88	1 622	62	980	103	1 754	139	1 741	475	7 373

Käsityönopetuksessa pidettiin havaintoesitystilaisuus 12 henkilölle, ruoanlaitossa ja kodinhoidossa annettiin havainto-opetusta esikaupunkialueen neuvoloissa 87 kertaa 1 122 kuulijalle. Pesuloissa annettiin neuvontaa sekä järjestettiin havaintoesityksiä 38 kertaa 586 kuulijalle. Talopesuloissa oli 11 neuvontatilaisuutta yhteensä 140 henkilölle. Lisäksi järjestettiin kodinhoitokurssit 14:lle ja silityskurssit 6:lle oppilaalle. Pesuloissa kävi 4 250 asiakasta. Sieninäyttelyssä kävijöiden määrä oli 1 500 henkilöä.

Menot. Lautakunnan menot olivat yhteensä 18 307 731 mk, jakautuen seuraaviin eriin:

Menoerä	Mk
Palkkiot	116 400
Vakinaiset viranhaltijat	8 042 900
Tilapäiset viranhaltijat	552 588
Muut palkkamenot	366 294
Vuokra	1 811 310
Lämpö	236 918
Valaistus	122 807
Siivoaminen	411 082
Kaluston hankinta	504 443

Menoerä	Mk
Kaluston kunnossapito	25 209
Painatus	37 693
Tarverahat	338 123
Tarveaineet	1 039 175
Pesunopetus ja perhepesula	3 126 983
Opetus- ja perhepesula Susitie 2—6	1 575 806
	<hr/>
	Yhteensä 18 307 731

Lisäksi käytettiin Kisakylän huoneiston menoihin 904 102 mk.

Tuloja kertyi kurssitoiminnasta 875 621 mk, pesunopetuksesta ja pesulasta 3 056 712 mk, yhteensä 3 932 333 mk.
